

MAI VILÁG

Cluj—Kolozsvár 1928.

POLITIKAI NAPILAP

Szerda, október 10

Ismét a szervezeti szabályzat

Irt: Dr. gróf Toldalagi Mihály

A Magyar Párt ez évi nagygyűlésének egyik programpontja a párt módosított szervezeti szabályzatának jóváhagyása. A Magyar Párt fennállása óta a szervezés és maga a szervezeti szabályzat kérdése sokat foglalkoztatja a magyarságot, valamint a sajtót és közvéleményt. Talán érezte a magyarság és talán érezték mindazok, kik a megváltozott helyzet nehézségeit fajszeretettel érezték, hogy nem egy egyszerű párt megszervezéséről és annak szervezeti szabályzatáról van szó, hogy annak jelentősége messze kint az egyszerű pártkeretek szükségletén. Hogy az erkölcsi, kulturális, gazdasági és politikai terén egyaránt egyik fontos kiinduló pontja az egész romániai magyarság nemzeti és néperői megszervezésének és a közös cél szolgálata érdekében állításának.

A Magyar Párt utolsó, 1926 őszén megtartott nagygyűlésének napirendjén is szerepelt egy szervezeti szabályzat-tervezet. A nagygyűlést megelőző intézőbizottsági ülés ennek a napirendről való levételét javasolta, amit a nagygyűlés is elfogadott. Így a kérdés a továbbiakra nyitva maradt. A párt elnöki tanácsa még azon év folyamán kiküldött egy nagyobb bizottságot a szervezeti szabályzat előkészítésére, illetőleg kidolgozására. Az utolsó nagygyűlésen ügyvezető elnöké választott Inczedy-Joksmann Ödön által készített javaslat képezte a bizottság tárgyalásainak alapját. Mivel a bizottságnak én is tagja voltam és a gyergyószentmiklósi nagygyűlés döntése tekintetében bizonyos szerepem volt, én is készítettem egy tervezetet a bizottság részére. Egy sajnálatos postal késedelem miatt a bizottság ülésére szóló meghívót csak az ülés napján vettem kézhez és az ülésen meg nem jelenhettem s a tervezetet is csak ezután nyújthattam be. Így ez csak tárgyalásra és ismertetésre sem került.

Engem a szervezeti kérdéssel kapcsolatban két irányba vezet. Az egyik, hogy a párt szervezete olyan legyen, hogy az összes erőket építő munkára egyesítse. A másik, hogy a másfélmillió magyarság egységének és érdekképviseletének külső kifejezője is legyen.

Az állam segítségét elvesztve, önmagunkból kell megvalósítsuk és megőrizzük azt, minél régen karunk alá nyúlhat. Egymást támogatva kell helyeinket tartásuk ott, hol a multban hatalmi erők segítettek. Erkölcsi tekintetben elmélyülésre és fokozott kötelesség teljesítésre, kulturális téren kulturánk megőrzésére, gazdasági téren jövőbe tekintő, a népet felélelő, tereszerű együttműködésre, politikai téren erőt konzervatív bátorsággal párosult hőlességre van szükség. Egyedek és intézményekben rejlő minden erőt kell egyesíteni egy nehéz építő munka elvégzésére. Ez sokkal magasabb rendű feladat egy egyszerű poli-

tikus párt megszervezésénél. Sok minden egyébre kell tekinteni, minthogy választásokon jól működő gépezet legyen. A kérdés lényege, hogy ezt a konzervatív és alkotó munkát, amelyet el kell végeznünk, kisebbségi helyzetünkben mennyire végzi el, támogatja, segíti elő. Felfogásom szerint a nemzet összes erőinek, kulturális és gazdasági szerveinek összekapcsolására tereszerű, egymást támogató összműködésre kell törekedni. Egyház, iskola, gazdasági szervek, bankok, kereskedelmi ipari egyesületek, mint olyanok kapcsolódjanak be a nemzeti építő munkába. Mindezeknek legyenek egyszer tagjai, akik nemcsak mint magánszemélyek, hanem hivataluknál fogva tagjai a szervezetnek. Érezzék a felelősséget, mellyel foglalkozási águknak, de mellyel a közösségnek is tartoznak. S érezzék az egyes foglalkozási ágak is, hogy érdekképviselettel bírnak.

Meggyőződésem, hogy az erők ilyen szerű összefogása nélkül magunkat huzamosan fenn nem tarthatjuk. Sok sorvadással, elvérszegénnyedéssel már eddig is ennek hiánya az oka. Tudom azt is, hogy e gondolat gyakorlati megvalósítása nehéz. De tekintve, hogy a kisebbségi sors közös, közös e sors nyomasztó súlya is. És ez a külön és önmaguk korlátozását parancsolja, a tereszerű összműködésen alapuló munka nemcsak erkölcsi követelmény, hanem sajátos érdeket szolgáló szükségképpé válik. Hogy a meghozandó áldozatból kiki kivegye részét, meghozza az idő.

Mikor szervezeti szabályzat tervezetemben e gondolatok gyakorlati keresztülvitelére törekedtem, segítségemre jött az akkor tárgyalás alatt álló magyar felsőházi törvény, mely szervezetben az érdekképviseleti rendszert is megvalósítja. Bizonyosan a különböző hivatali ágaknak egy magasabb rendű feladat halhatósabb szolgálata, az egész nemzet teljesebb összefüggésének céljából. Ezt kívántam én megvalósítani a párt szervezetében.

E gondolat megvalósításának kísérlete a szervezeti bizottságban heves ellenzésre talált. Bizonyította Krenner Miklós (Spectator) néhány pontjának fogadtatása, melyek úgy e gondolat nagyon szerény keretek közti alkalmazását, mint a demokrácia erősebb kidomborítását célozták a szélesebb néprétegek több érvényesülési lehetőségének szemelőtt tartásával. Az érvényesülő felfogásra jellemző volt egy akkori kamarai képviselő, a politika volt tanára cikke, mely a hivatali ágak érdekképviseletétől a demokrácia érvényesülését jeltette. Az Inczedy-Joksmann tervezete nem is tartalmazott semmi felét. Sőt ami még a régi, ma is érvényben lévő, szervezeti szabályzatban ehhez hasonló volt. — t. i., hogy a három magyar egyház püspöke a Magyar Párt elnöki tanácsának hivatalból tagja, — hiányzik

e javaslatból. Miként hiányzott már a gyergyói nagygyűlés elé terjesztett dr. Róth Hugó-féle javaslatból is. S bár a nagygyűlés az intéző bizottság javaslatára az egész javaslatot levette a napirendről, a tervezet erre vonatkozó pontját már két éve alkalmazták, mert már több mint két éve a püspökök az elnöki tanács ülésére nem kapnak meghívót.

A politikai egység kifejezésre kell jusszon az elnöki tanácsban. Ennek összetétele olyan kell legyen, hogy erőt fejezzen ki és tekintélyt keltsen egy felé, meggyőzást és bizalmat más felé. Providenciális államférfivel sajnos, nem rendelkezünk, politikai multtal és tapasztalattal bíró politikusaink is csak kis számmal vállolnak szerepet. S az alkalmas erőket politikai szerveink kell kitermeljék. Minthogy az elnöki tanács másfélmillió magyar sorsának irányítója és e sors jóra, vagy rosszra fordulásának felelősségét hordozza, helytelen az excluditásra való törekvés. Könnyen háttérbe szorulnak magasabb érdekek, elsőbbséget engedve személyi kérdéseknek. (Mily sokszor voltunk ennek tanúi.) Visszásságokat, a helyzet egész ferde megítélését eredményezik. Hisz csak most voltunk tanúi, hogy néhány fajszeretettől áthatott ember a sajtóban a közfigyelmet fel-

Szombaton Bukarestben aláírják a kölcsönszerződést

(Bucuresti, október 9. A Mai Világ tud.) Olyan forrásból, amely a politikai élet vezetőinek felfogását a helyzettől tökéletesen ismeri, a következő információkat kapjuk a helyzet legújabb fordulatairól.

A kölcsönszerződés megkötése a napokban megtörtént és most már csak egészen jelentéktelen részletkérdések vannak hátra, amelyek nem akadályozhatják az üzlet perfektuálását. A csütörtöki minisztertanács dönteni fog ezekről a még függő kérdésekről, úgy, hogy szombaton a pénzügyminisztérium helyiségében meg fog történni a konvenció aláírása.

A hét folyamán Bukarestbe érkeznek a külföldi bankok delegátusai, akik közül Chesney már utban is van Bukarest felé.

A kormány ma hivatalos jelentést fog kiadni, amelyben közli, hogy október 15-ére, vagyis a parlament megnyitásának napjára már semmiféle, a kölcsönnel összefüggő kérdés nem lesz függőben.

A politikai válság megoldása

Megbízható forrásból még a következőket közli a kölcsön perfektuálásával előálló politikai helyzetről:

A nemzeti parasztpártnak az a magatartása, hogy a kölcsön érvényességét tagadta annak megkötése esetére érthető nehézségeket okozott a külföldi

hívta a Székelyföld népe sivar hitelviszonyaira s ugyanakkor a párt hivatalos lapjának nem volt egy sajnálatot, vagy rokonszenvet tolmácsoló szava sem e nép felé. Vagy egy szava, mely a probléma fontosságát, vagy a segítség szükségességét fejezte ki. Hanem volt szava azok ellen, kik a figyelmet ebbe az irányba felkeltették és segítségére siettek annak a népnek magárahagyottságában, ki a kisebbségi élet minden nyomorúságát a vállán hordozza.

Nem tudom mit fog megvalósítani az udvarhelyi nagygyűlés szervezeti téren mindabból, ami a kisebbségi élet problémáinak megoldása és feladatainak megvalósítására annyira szükséges. Nem tudom, hogy az eléje kerülő tervezet lényegileg különbözni fog-e a gyergyói tervezettől, mely inkább választási rendtartás és fejelemű szabályzat, mint egy népközté munkára való egyesítés volt. Nem tudom, nem a bizottságok labirintusát és fokozatát hozza-e, mire eddigi tapasztalatok szerint még a szűkhöri érdeklődést sem tudta kelteni. De bízom, hogy a magyar nemzeti kisebbség a sorsforduló letargiájából felelősséggel, évezredek életösztönével előbb-utóbb meg fogja teremteni életlehetősége helyes kereteit. És bízom, hogy a kisebbség minden tagjának meggyőződésére fog válni, hogy a kisebbségi politikai szerep, nagyon kis hatalmi pozíciót jelent, hanem jelent elsősorban áldozatos munkát és nehéz kötelesség teljesítést.

dön, mintán egy nagy politikai pártnak ilyen állásfoglalása után a külföldi bankárok aggodalmaskodni kezdtek. Ezért különösen Duca belügyminiszter kezdeményezésére tárgyalások indultak meg a kormány és Maniuc között abból a célból, hogy a nemzeti parasztpárt is adja ünnepélyes hozzájárulását a kölcsön aláírásához.

A nemzeti parasztpárt azt a feltételt állította, hogy a kölcsön megszállása után adják át neki a hatalmat. A tárgyalások ezen az alapon indultak meg és a kormány legbefolyásosabb elemei nem zárták ki az elől, hogy a politikai atmosféra enyhítése kedvéért a nemzeti parasztpárt vegye át a hatalmat, ha személyi és elvi garanciákat ad arra, hogy nem fog radikális változtatásokat tenni a jelenlegi kormányzat nemzetpolitikai elvein. A személyi garanciák között arról folytattak tárgyalások, hogy egy Maniuc-hinethben Presan tábornok mint hadügyminiszter, Titulescu mint külügyminiszter, Stirbey herceg pedig mint pénzügyminiszter tárcát vállalnának és ezzel bizonyos tekintetben garantálnák a kormányzat kontinuitását. A tárgyalások ezen az alapon folytattak a legutóbbi napokban és azok még lezárva nincsenek, mert a liberális párt egy másik, ugyancsak erős csoportja nem látja elérkezettnek az időt a kormányváltásra.

A nagyváradi vádlottak bűnösségét analízálta ma Negulescu kapitány hadbíró

Karcerbe zárták Máté Ernő vádlottat, mert közbeszólással félbeszakította a vádbeszédet — Gembócz a romániai kommunista „pénzügyminisztere”

(Cluj-Kolozsvár, okt. 9. A Mai Világ tudósítójától.) A kommunista per mai tárgyalásán Negulescu kapitány, hadbíró-ügyész folytatta vádbeszédét. Dr. Rozvány szerepét ismerteti és rámutat arra, hogy mint a nagyváradi kommunista-párt vezetője gyújtogató beszédek tartott a Munkásokban és különböző álarok alatt állandóan tanácsokkal látta el a nagyváradi kommunistákat.

Karcerbe zárták egy vádlottat

Sulyos bűnül rója fel, hogy összekötötteben állott Neumann Máté Ernő nagyváradi hírlapíróval, aki szintén prononszirozott kommunista. Neumann az ügyész kijelentésénél felugrik és tiltakozni próbál az ellen, hogy Rozvány dr.-al összekötöttesben állott volna. Pacala tábornok elnök azonban megtiltja, hogy az ügyész vádbeszédét bárki is félbeszakítsa. Az újságíró ellen azonnali szankciót alkalmaznak és

az elnök rendezettség miatt elrendeli a vádlott karcerbe zárását.

Mátét fegyveres örök elszállítják, majd Negulescu ügyész tovább folytatja beszédét.

A vádirat pontjait sorra veszi és így előbb a nagyváradi vádlottak bűnösségét magyarázza. Neumann Máté Ernő bűnösségét a nyomozás alkalmával lefoglalt cikkei alapján analizálja.

Elnondja, hogy Máté, mint újságíró nagy szerepet játszott a nagyváradi kommunista párt megszervezésében és aktív aknamunkát végzett. Cikkét írt, amelyek a legalkalmasabb eszközök a kommunista eszme propagálására. Részt vett a vörös segély akciójában, amelynek lényegét egyik cikkében tökéletesen megvilágítja.

Ezután a vádirat aktáiból különböző cikkeket olvas fel. Az egyikben Máté Ernő az orosz Mopre-szervezetet istentíti, amelynek romániai szervezete a vörös segély alap. Máté szerint a Mopre nem humanista szervezet, hanem a kommunizmus megerősödését és az üldözött kommunisták támogatását szolgálja.

— Így tehát — mondotta az ügyész — ezzel meg van magyarázva a vörös segély akció lényege, amelyet a vádlottak humanista szervezetenként akartak feltüntetni. A Mopre a kommunista perek megszüntetését célozza, mintahogy ez a jelenlegi pernél is történt Máté cikkében a romániai Mopre kiépítésére szólítja fel a munkásokat. — Itt van egy másik cikke, amelyben Kináról beszél és a szovjetet istentíti. A nemzetközi imperializmus

letörését propagálja és letörését követeli annak a harcnak, amely a szovjet ellen folyik. Cikkében kijelenti, hogy a forradalom előkészítésénél felhívást intéznek maga az imperiális katonasághoz és csatlakozásra szólítja fel őket.

Ujabb cikkeket olvas fel, amelyeket arról szólnak, hogy

a kommunista párt hivatása általános sztrájkot provokálni, forradalom után kiktartani a proletár diktatúrát.

Egyik cikke így végződik: „A romániai kommunista párt nagyváradi csoportja. Az egyik cikk a fehér terrortól szól, a másik Boris Stefanow siralmas helyzetét és üldözöttségét tartja fel, majd a román parasztság helyzetéről beszél, amely véleménye szerint

legalkalmasabb talaja kommunista eszmék megvalósítására.

Negulescu ügyész a Máté elleni vádak ismertetésével azzal fejezi be, hogy a tárgyaláson saját maga is bevallotta kommunista mivoltát, így tehát bűnösségéhez semmi kétség sem fér.

Ujabb nagyváradi csoport ismertetésére tér át. Előadja, hogy Léonardot, Szentkovits, Freud és Weisz Jolán kommunistákat in flagranti fogták, amint a „Lenin követői” című szubverzív kommunista lap összeállításán dolgoztak.

Léonard összekötöttesben állott Bucurdával és Csizmadióval.

Sulyos vasúti szerencsétlenség a Bánátban

Három halott és husz sebesült — Huszmilliónál több a kár

(Bucuresti, október 8. Saját tud.) Az elmúlt éjjel egy tehervonat Palánka és Ilia Radu állomások között összeütközött egy másik szembejövő tehervonattal, amely nyersolajat szállított. Az összeütközés következtében a mozdonyok összetörték, a petróleumszállító vonat tüzet fogott és a kocsik teljesen elpétek.

Eddig a romok közül 3 halottat és 20 sebesültet szállítottak el. Valamennyien a vasúti személyzet közül valók. A kár 20 milliónál is több, mert a tehervonat drága selyemárakkal volt megrakva. Az összes vonatok tizenkét órai késést szenvedtek emiatt és a forgalmat egyelőre csak átszállással lehet lebonyolítani.

Szerdán reggel indul Amerikába az óriás léghajó

(München, október 9.) Amerikai nagy utja előtt — mint Friedrichshafenből jelentik — ma délután újabb négy és félórás próbauton startolt a léghajóóriás, amelyen ez alkalommal Flemming kapitány töltötte be a parancsnoki tisztet. A Zeppelin egész idő alatt a Badeni tó fölött repült s az uton az átszerelt rádióállomás került kipróbálásra. A mai próbaut, amelyen résztvett Brandenstein-Zeppelin grófnő is, este 6 órakor sima leszállással befejezést nyert.

Friedrichshafen postahivatalában most, a szerdai oceanrepülő start előtt, serény munka folyik. Az egész személyzet éjjel-nappal a több mint 5000 kgr. súlyú Amerikába irányított posta elkönyvelésével és rendezésével foglalkozdik. A csomagokat és leveleket harminc postaszákba rakva helyezik el a léghajón.

A rádióállomás átszerelésére azért volt szükség, mert a technika legújabb vívmánya lehetővé teszi a képrádiózást és utközben a meteorológiai jelentéseket a léghajó kápek útján fogja felvenni, ami rendkívül megkönnyíti a Zeppelin irányítását és megkönnyíti a parancsnok munkáját, aki a meteorológiai grafikonok révén abba az irányba viheti a léghajót, hol az időjárási viszonyok legkedvezőbbek.

SELECT-MOZGÓ

A mai naptól kezdve Hálóközi madonnája Dekobra regénye nyomán, főszerepben Glander F ance és Olaf Fjord

Ma fejeződik be a bányamunkások kolozsvári kongresszusa

A nyolcórás munkaidő bevezetését követelte a kongresszus

(Cluj-Kolozsvár, október 9.) A romániai bányászok háromnapos kolozsvári kongresszusa ma fejeződik be. A kongresszus, miután tárgyalta a romániai bányászok helyzetét, határozati javaslatában megállapította, hogy a bányáiparban uralkodó válság következtében a romániai bányamunkásság önhibáján kívül rettenetes nyomorba jutott, amennyiben a tömeges elbocsátások egymást érik és az elbocsátott munkásoknak semmiféle lehetőségük sincs arra, hogy más szakmákban elhelyezkedjenek. A kongresszus a következő határozatot terjesztte fel a kormányhoz memorandum formájában:

Tiltassék be a bányavállalatoknak a munkások tömeges elbocsátása. Az állam összes szénkészleteit kizárólag a belföldi bányáktól szerezze be. Az állam és különösen az államvasút finanszírozza az adósságait a bányavállalatokkal szemben, hogy ezeknek ürügye a munkáselbocsátások igazolására megszűnjön. A közmunkák és leginkább az új vasutvonalak építése fókuszban, felhasználván ott az elbocsátott bányamunkásokat. A bányavállalatoknak tiltassék be, hogy

az elbocsátott munkásokat lakásokból kitegyék.

mindaddig, míg ezek máshol elhelyezkedést nem nyernek.

A parlament iktassa törvénybe a munkáselbocsátás elleni biztosítást addig pedig az állam nyújtson pénzügyi segítséget mindazon munkanélkülieknek, akiknek sem vagyonuk, sem más megélhetési lehetőségük nincs.

Azonnal léptessék életbe a nyolcórás munkaidőről és a nők, meg a fiataloknak védelméről szóló új törvényt.

Azon esetben pedig, ha így sem lehet elhárítani a munkáselbocsátásokat, a munkanapok csökkentessenek 5 vagy esetleg 4-re is hetenkint.

A kongresszus megejtette az új választásokat is, melyek szerint elnökké Mogos György (Vulkan), alelnökké pedig Nemesek János aninai és Trein József nagybányai bányászokat választották.

Vakmerő betörés történt az éjszaka Marosvásárhelyen

(Târgu-Mureş-M. vásárhely, okt. 9. A Mai Világ tudósítójától.) Vakmerő betörés történt, az éjszaka Marosvásárhelyen. Györffy István Baróti-necai kereskedő lakására ismeretlen egyének hatoltak be és a lakást teljesen kifosztották.

A kereskedő családja a távoli lakrészben aludt és így semmit sem sejtett a betörők garázdálkodásáról. Az egyik szoba asztalán revolvergolyókat is találtak, mi arra enged következtetni, hogy a betörők még a gyilkosságtól sem riadtak volna vissza, ha munkájukban véletlenül megzavarták volna őket.

Az erdőpásztor négy gyanús alakot látott a kereskedő háza előtt az éjszaka folyamán vitalkozni, de nem tulajdonított az esetnek nagyobb fontosságot, ezért személyleírásukat sem jegyezte meg. A betörők nagyértékű ékszereket és nyolcezer lej készpénzt raboltak el. A nyomozást azonnal bevezették, azonban a tetteseket nem sikerült kézrekeríteni.

URÁNIA-MOZGÓ

Elsőrangú vigjáték
REGINALD DENNY
nagyserű komikus
BENZINŐRÜLET
legújabb filmében.
Izgalmas autóversenyek
Monopol filmcentrál

Kirabolták a hesseni herceg palotáját

Rablógyilkos merényletet követte el a tettesek Hardenberg Kunó gróf udvari marsall ellen

(Darmstadt, október 9. Saját tud.) A hesseni hercegség területén óriási izgalmat keltett egy vakmerő rablógyilkos merénylet, amelyet a hercegi palotában követtek el és amely a hercegi palota kirablásával végződött.

Hardenberg Kunó gróf udvari marsallt a vasárnapról hétfőre virradó éjjel után, amint belépett lakosztályába, leölték és kirabolták. A rablók el-

szedték az udvari marsall kulcsait és sorra kinyitották a hercegi palota termet, honnan minden értékes tárgyat összeszedték és eltűntek vele az éjsötétség leple alatt.

Hardenberg gróf a rablók távozása után pár percre magához tért és a rendőrséget telefonon értesítette a történetéről. A rendőrség természetesen a lehető leggyorsabban a helyszínén temett a gróf telefonértesítésére, de már

kihallgatni nem tudta az udvari marsallt, miután az újból elájult.

Hardenberg grófit a kórházba szállították, hol a gondos ápolás ellenére sem tért magához. A rendőri hatóságok feltételezése szerint a vakmerően végrehajtott bűntényt csak a helyzettel ismerős egyének követhették el és a rendőrség pozitív irányban nyomoz az ügyben.

Megkondult a lélekharang a zugbiztosítók felett

Egyszerre három zugbiztosító intézet bukott meg

*Letartóztatták a tordai „Amerikai” biztosító két igazgatóját
A temesvári „Danubia” összeomlása — Lézen is csálnak*

(Cluj-Kolozsvár, okt. 9. A Mai Világ tudósítójától.) A Kereskedelmi és Iparkamarák hónapokkal ezelőtt a többi gazdasági érdekképviselettel karöltve országos kampányt kezdtek a gombamódra elszaporodott zugbiztosítók kipusztítására. A komoly alapokon működő biztosítók felhívták a kormány figyelmét, hogy a romániai biztosítóintézetek rentabilis működését veszélyeztetik ezek a zugvállalatok, amelyeknek működését semmiféle törvény nem szabályozza.

A kormánytól interveniáló érdeklődősek érvelése helytállóan bizonyult, mert egy szép nap megkezdődött a zugbiztosítók pusztulása.

Az ország különböző ügyészségeihez garmadával érkeztek a bűnvádi feljelentések a zugbiztosítók ellen. A visszaéléseket elkövető intézeti igazgatók sorozatos letartóztatásával megindult az összeomlás lavínja, amely most újabb három biztosító intézetet temetett maga alá: az egyik a tordai „Amerika” biztosító, a temesvári „Danubia” biztosító intézet és a Délen működő „Románia”, amely ellen eddig harminc feljelentés érkezett a dési ügyészséghez.

Csúszott mond a tordai „Amerika” biztosító

Az elmúlt hét folyamán a tordai ügyészséghez több bűnvádi feljelentés érkezett az „Amerika” biztosító ellen. A bűnvádi feljelentéseket hiszékeny szegény emberek tették meg, akiket — mint a vizsgálat megállapította — az „Amerika” biztosító különböző visszaélésekkel sulyosan megkárosított.

A zugbiztosító élén, amelynek a bukás pillanatában 12 ezer tagja volt, Graciunasiu keresztiesi lelkész és dr. Barothy István tordai ügyvéd, volt tiszti főügyész állott, akik óriási reklámokkal toborozták a klienseket.

A vizsgálatot a feljelentések nyomán pénteken indították meg a hatóságok és első ténykedésük az volt, hogy

a zugbiztosító hivatali helységeit és regisztereit bűnügyi zárlat alá helyezték.

A szakértői vizsgálat megállapította, hogy a beinkasszált összegek nagyrészt az intézet vezetői nem tüntették fel az üzleti könyvekben, ugyanakkor pedig

csoporthoz 70—80 nem létező ember nevét vették fel

a klienseknek, hogy a biztosítási díjat valószínűleg meggyőzzék őket

úgy tüntették fel, mintha azok meghaltak volna.

szegény munkás emberek, kistelekes hivatalkók utolsó ingóságukat is eladták, csak hogy megtehessenek a biztosító szigorú felhívásának.

A premilimináris vizsgálat lefolytatása után Glúsoi ügyész indítványára Dumitrescu vizsgálóbíró

előzetes letartóztatásba helyezte Barothy dr.-t és Graciunasiu lelkészt.

a zugbiztosító két igazgatóját. A letartóztatási végzést a tordai törvényszék ma délelőtt helybenhagyta a kolozsvári tábla vádtaácsa pedig felebbes folytatán holna pdönt további fogvatartásukról.

A biztosítási piac másik „eseménye” a temesvári „Danubia” biztosító intézet bukása. A vállalat több, mint másfél hónapja válsággal küzd. A biztosítót a temesvári „Mercur” bank alimentálta szükséges tőkével és így a pénzügyi intézetet a bukás alapjaiban megintatta.

A biztosító intézet összeomlását aradi és temesvári bűnvádi feljelentések özőne előzte meg. Kiderült, hogy

az intézet igazgatósága még a cég bejegyzését is elmulasztotta.

állandó anyagi zavarai miatt pedig nem eszközölte rendesen a fizetéseket.

A vizsgálat megindult és a jelekből ítélve szenzációs fordulatot fog az ügy venni.

Az intézetet egyelőre bezárták.

Végül pedig megemlítjük a dési „Romania” kölcsönösségi biztosító esetét a büntető paragrafusokkal. Tegnap

több, mint 30 feljelentés érkezett a dési ügyészséghez,

amely az eddigi letartóztatásokból általánosan ismert visszaélésekkel vádolják a zugbiztosító intézet igazgatóját.

A vizsgálat a dési ügyben is folyik.

Vitriollal égette ki a szemét udvarlójának a bánffy-hunyadi „szép Anna”

Az elhagyott szerető bosszuja

(Huedin-Bánffy-hunyad, október 9. A Mai Világ tudósítójától.) Egész Kalotaszeg vidékén híre volt Makfalvi Anna szépségének. A paraszti sorban született leány kezeiért nemcsak gazdaglegények versenyeztek, hanem jobb állású emberek is, kik közül Bálint János vasuti tisztviselő feleségül vette az időközben kiöltözködött falusi leányt.

A Bálint-házaspár boldog családi életét azonban új udvarlók zavarták meg. A szép asszonynak állandó udvara volt a hódoló ifjakból. Az udvarlók közül Rosman Sándor fiatal fakeskedő juthatott nyeregbe, mert abban a válóperben, amelyet a férj indított később a felesége ellen, a házasságot felbontó ítélet indoklását éppen Rosman Sándor vallaira helyezte bíró.

Válás után a szép Makfalvi Anna vendéglőt nyitott Hunyadon. Rosman Sándor hű maradt hozzá, de csak addig, amíg a szerelem poharát csordultig ki nem ihatta.

A napokban meghallotta a szép asszony, hogy Rosman el akarja hagyni. Makfalvi Anna becsalogatta udvarlóját a vendéglőbe s előbb szép szóval, majd ingerülten számonkérte tőle tervét.

Rosman kitérőleg válaszolt. Erre az elvált asszony beszaladt a szomszéd szobába s egy üveg vitriollal tért vissza. A fakeskedőnek anynyi ideje sem volt, hogy a tenyérébe retjse el arcát, Makfalvi Anna a maró folyadékot Rosman szeméi közé öntötte. A vitriol

teljesen összeégette a fakeskedő arcát s bal szemén is olyan sulyos nyomokat hagyott, hogy a szerencsétlen ember el fogja veszíteni szemévilágát.

Makfalvi Annát a csendőrség hallgatta ki. A fakeskedőt be szállították a kolozsvári sebészeti klinikára.

Enyhe, derűs időjárásvárható

(Hamburg, okt. 9.) A meteorológiai intézet jelentése szerint az időjárás a reggeli órákban ködös, egyébként enyhe és derűs időjárás várható. Ma délelőtt egész Közép Európában meghaladta a hőmérséklet a 15 Celsius fokot.

CINEMA CORSO
Nagy siker mellett folytatja bemutatását.
ANNA KARENINA
Főszereplők: GRETA GARBO ÉS JOHN GILBERT

CSAK 10 NAPIG!

Szenzációs
Olcsó
Jó
Cipők

árúsítása a
Friedmann-cipőüzletben, Főter 9. szám. (volt Bata)

Ne mulassza el
ezen kedvező alkalmat. Csak 10 napig

CSAK 10 NAPIG!

Öröm kézbevenni
a szépen csomagolt árut.
A legszebb mintájú
staniolok
azonnal szállíthatók a
vezérképviselet
és gyári raktárról
LEPAGL IÓL,
CLUJ.
Kérjen még ma mintázott ajánlatot! Szason elején vagyunk, gyors szállításra számíthat!

Balan, a szélhámos

Letartóztatták Balan kolozsvári csipészt, különböző szélhámosságok miatt

(Cluj-Kolozsvár, okt. 9. A Mai Világ tudósítójától. Balan Viktor kolozsvári cipész-szélhámos ügyével foglalkoztunk már ezeken a hasábkokon. Akkoriban megjelent szerkesztőségünkben és merőn tiltakozott minden gyanúsítás ellen. Akkor azt írtuk róla, hogy apósa terhére váltót hamisított. Balan perrel fenyegetett, Balan kapactált, Balan lármázott, hogy — ő nem! Isten meits, ő szent és kaptafájának becsülete sérthetetlen. Hát hallgattunk felőle, majd kimászik a zsákból, várjuk, egy rendőri raportban vagy törvényszéki krónikákban, de csak kimászik.

Hát kimászott. „Balan Viktor, kolozsvári cipésmestert különböző szélhámosságok elkövetése miatt letartóztatták és átadták az ügyésznek”: jelenti a rendőrségi raport. Hadd lássuk csak, mi is Balan tevékenysége, hogy érdemesítik külön állami koszton, külön és luxurióz komforttal berendezett lakással eltartani. A rendőrtiszt vagy két tucat feljelentést ad kezünkbe, melyek mind Balan cipész „ártatlanságát” igyekeznek bizonyítani.

A hatósági mérleg pedig így néz ki: Schvartz Ándortól, mint ékszerügynök adta ki magát és különböző ékszereket vettbizományba, melyekkel sosem számolt el. Összesen 24.000 lej. Marcu Sándortól pénzt csalt ki rendkívül ügyesen és furianggal, ugyanugy annak öccsétől, Marcu Jenőtől, két összeg összesen 16.000 lej. Gárdau János cipésztől két tucat cipőt vett át feldolgozásra, 20.000 lej értékben, egy nőt csapott be Szebenben 12.000 lej készpénz erejéig, majd a pénzzel megszökött egy autón, melyet nem fizetett ki. Ezek a főbűnök, ezeken kívül vannak még jó néhány kisebb szélhámosságai, melyeket nem érdemes megjegyezni. Érdekes, hogy a szebeni nő utána jött Kolozsvárra, ha azt felkereste lakásán és össze-vissza verte az induló „csillagot”, majd a rendőrségre akarta kísérni, de megszökött keze alól.

Balan cipész ur most ül, nem kapacitál és nem is lármázik, csendesen töri sorsát és hallgat.

Legujabb francia és angol modellek csak a

**ROSENFELD
M. IZSO**

NOI
SZALON-
JÁBAN

Calea Reg. Ferdinand 3. szám
alatti régi helyiségben készültnek jut-
nyosan és islérsen. Tisztelettel
és egyetemi hallgatóknak 10 szára
lékos kedvencmennyben részeseinek

Politikai gyűlés volt a montenegrói határon:

Két halott, husz haldokló és hetven könnyebb sebesült az eredmény

(Zágráb, okt. 9.) Jugoszláviában most folynak az ország fennállásának tizéves évfordulóján rendezett ünnepségek. Ez kapcsolatosan Pribojevic nyilatkozik a horvát lapoknak és kijelentette, hogy az ünnepségek annak a Szerbiának a katonái parádéja, amely a szaloniki önkéntesektől a földet elvette.

Ugyanazok az ünnepségekkel kapcsolatosan a boszniai-montenegrói ha-

táron fekvő Csetingradban a paraszt-demokratapárt és a munkáspárt egyidejűleg gyűlést rendezett. A szónokok szenvedélyes hangon beszédeiket feltűzött tömegek verekedést kezdtek egymással, melynek eredménye két halott, husz életveszélyesen megsebesült és hetven könnyebb sebesült.

A véres politikai vitának a hatóság közbelépése vetett véget.

Tettenérték egy zsebmetszőkirályt

Elfogták a kolozsvári zsebmetszők egyik vezérét

(Cluj-Kolozsvár, október 9. A Mai Világ tud.) Selevér Florián, a közismert zsebmetszőkirályra is rátette kezét tegnap a rendőrség, amely ugy látszik komolyan hozzáfogott a város tisztogatásához. Napról-napra fogják el a közbiztonság veszélyeztetőit. Selevér Florián, akit mint a zsebmetszők királyát ismernek, csak természetes,

hogy ezen veszedelmek közé tartozik. Selevért éppen akkor fogta el az egyik rendőrtiszt, mikor a Főtéren „munkához” látott. Tettenérték. Selevérnek még van három elintézetlen ügye a rendőrségen. Azonkívül egy elintézetlen éve van a kolozsvári fogházban ahonnan annakidején megszökött.

Százötven ember tűzhalált halt a vihar okozta tüzvész következtében

Egy város és több falu a lángok martalékává lett

(Murwillenbach, okt. 9.) Az ausztráliai Újdél-Walesben, Murwillenbach környékén forró vihar dúlt, amely az őserdőt több ponton lángragyújtotta.

A tüzvész a dühöngő szélben rendkívül gyorsan terjedt és egy kisebb

városkát, valamint több bennszülött falut teljesen elpusztított.

Az eddigi jelentések szerint a tüzvésznek 150 ember áldozata van. A tüzvész egyre terjed, mert a vízhiány miatt lehetetlen a tüzet lokalizálni.

Egy dühöngő örült két embert megölt és három járókelőt súlyosan megsebesített

Katonától lopott revolverrel követte el vérengzését a bukaresti terménykereskedő

(Bucaresti, október 9. A Mai Világ tud.) Borzalmas vérengzés tartja izgalomban a regéti Ghiurgiu városka lakosságát. Tegnap este egy Ovidiu Ionescu nevű bukaresti terménykereskedő

tömeg csődült egybe a különös viselkedésű, zavarosan össze vissza gesztikuláló ember köré. A járókelők jobb belátásra próbálták bírni a kereskedőt, aki a hatalmas tömeg láttára dühöngeni kezdett.

A mellette állókat ütlegelni próbálta majd midőn látta, hogy túlerővel áll szemben,

előkapta revolverét, feje fölé tartva vértanúságon megforgatta, a következő pillanatban pedig hatszor egymásután a tömeg közé lött.

A lövések nyomán óriási pánik keletkezett. A tömegből jarkállások és halálhörgések hallatszottak fel. A dühöngő örült revolverének golyója két embert megölt, háromat pedig súlyosan megsebesített. Mariu Vasile ghiurgui gyáros mellén hatolt át a golyó és szív-kamráját surolva azonnali halálát okozta. A második lövés Banciau berkocsis agyát furta át és a szerencsét-

dühöngő örületében többször rá-
lőtt a járókelőkre.

akik közül kettő azonnal meghalt, hárman pedig súlyos sebesüléseket szenvedtek.

A vizsgálat megállapította, hogy a terménykereskedő Bukarestből gabonavásárló körútra indult, halott az orvosai szigorúan meghagyták neki, hogy megrongált idegeit kuráltassa Ghiurgiu-ba érve idegei kezdtek felmondani a szolgálatot. A jólöltözött kereskedő a járókelők legnagyobb megrökönyödésére

mindenki belekötött, a rőket pedig a legsemmirevalóbbul inzultálta.

Alig félóra leforgása alatt hatalmas

len ember súlyos sebesülésebe tíz perc múlva belehalt.

A vérengzés színhelyére rendőri felkészültség érkezett, amelynek sikerült lefegyvereznie és megkötözve az örült, tek házába szállítani a dühöngő kereskedőt.

A sebesülteket a mentők a kórházba szállították, ahol azonnal műtétet hajtottak végre rajtuk.

A nyomozás megállapította, hogy az örült Ionescu a revolvert utközből egy katonától lopta el azzal az elhatározással, hogy véget vessen életének. Zsebében levelet is találtak, amelyben aggodalmát fejezi ki, hogy mielőtt öngyilkos lehetne, kitörhet rajta a dühöngés örülete.

Családjának hátrahagyott levélben ismeri be, hogy a revolvert a vonaton lopta.

A vérengző kereskedő a nyomasztó gazdasági krízisnek esett áldozatul. Üzlete többször inszolvens lett az utóbbi időben pedig a hitelezők annyira szorongatták, hogy semmi sem menthette meg a teljes anvagi összeomlástól. A sok gond és hiábavaló küzdelem lassanként felőrölte idejét.

A bukaresti kereskedő vérengzése Ghiurgiu-ban óriási izgalmat keltett.

Belelőtt a detektívbe és megszökött a veszedelmes betörő

A külügyminisztériumot és a közuti vasutak igazgatóságát akarta kifosztani

(Bucaresti, október 9. Saját tud.) A bukaresti állambiztonsági hivatal egyik detektívjének sikerült a napokban letartóztatni Niculae Niculescu veszedelmes betörőt. Amint a betörőt a központi rendőrségre kísérték, ez revolvert rántott és három golyóval leterítette a detektívet és megszökött az uccán támadt tumultusban.

Tegnap a rendőrségnek sikerült kikeríteni a veszedelmes betörőt, aki-nél megmozdításakor két revolvert és a külügyminisztérium, valamint a bukaresti központi vasutak igazgatóságai épületének tervét találták meg.

A betörő bevallotta, hogy a terveket ő készítette, mert öccsével együtt beakartak törni egy a külügyminisztériumba, mint a központi vasutak igazgatóságához. Niculae Niculescunál ezenkívül több hamis igazolványt és több bélyegzőt találtak.

A rendőrség a veszedelmes gonosz-
tevőt átadta az ügyésznek.

Könyvkötők!

a legjobb
valódi angol vászon
vezérképviselete és állandó
gyári raktára

LEPAGE-NÁL CLUJ

Kérjen mintázott ajánlatot.

Képes Krónika

Budapest legszebb és legolcsóbb mélynyomású hetilapja. Kapható Románia minden lapárusánál. Csak 20 lej.

HIREK

A bunda

(Az alábbi kis jelenet abban a pillanatban kezdődik, amikor öngyűlölet éppen a szücsnek telefonál.)

— En elhiszem magának, hogy ez az alkalma vétel, de hát honnan kerestek elő 30.000 lej? Hogy idején 18 ezerért is? Nem... Nem... tessék? Azt a 25.000 lejes bundát veztem meg? Micsoda? Ideadja havi szerlejes részletre is... Várjon a telefonnal... az uram éppen most jött haza... Ezt előbb meg kell beszélnem vele... Rögtön...

Férj (belép): Mit kell előbb megbeszélned?

Feleség: Ezt a bundaügyet. Kérem, ideadja kétezer lejes részletre is.

Férj: Hát csak vedd fel a kagylót telefonálj meg neki, hogy én nem nyom a pénzt.

Feleség: 2000 lej sajnál az egy bun... Milyen napot? Itt a tél.

Férj: A tavalyi négy hordhatod.

Feleség: Kérlek, a tavalyi bundát... már tavaly is tavalyi volt. En abban nem merek veled az uccára menni...

Férj: Legfőleg nem fogsz menni. Vagyis kibírom, hogy nélkülöd menjek az uccára.

Feleség: A bálókba kell hogy elment.

Férj: Tudod mit? Erről is lemondok.

Feleség (sirva fakad): Itt vár a szücs a telefonnal... lesül az arcomról a bőr...

Férj (idegesen): Jelenet akarsz? Feleség (bőve): En bundát akarok. Ha a fejed tetejére állsz, akkor is bundát akarok. Ide 2000 lej.

Férj: Telefonálj meg a szücsnek, hogy a telet Kairóban töltjük és ott nem kell bunda.

Feleség (toporzékol): Adsz pénzt, hogy nem adsz pénzt?

Férj (határozottan): Nem!

Feleség (magánkiált): Hát ezt nem bírom ki. En ezt nem bírom ki. Egy ilyen ember mellett én nem maradhatok. Vedd tudomásul, hogy azonnal csomagolok és megyek a mamához...

Férj (hajánál): Segítsék talán csomagolni?

Feleség: Fűtyölök a segítségedre. Előzgem magam is.

Férj: Nos rajta?

Feleség (leül. Dul, ful).

Férj (zseborádít nézi): Felkeltő.

Másfél óra múlva indul a vonatod. Remélem a gyorsai utazol?

Feleség (mint egy mártír): Sajnos, nem mehetek.

Férj: Miért? Ki tart vissza?

Feleség: Hát van nekem pénzem, hogy utazzam?

Férj (telkesen): Hiszen ha csak ezen mulik. (Tárcáját veszi elő.) Kérlek, még lesz 20.000 lej?

Feleség (undorral átvesszi).

Férj: Szerencsés utat. Csókollatom a mamát. Aztán majd írjál... (Sietve el.)

Feleség (a telefonhoz szalad. Bolgár): Hello — hello — maga az?

Küldje a bundát azonnal. Micsoda?

Csak nem gondolja, hogy azt a rongyot akartam megvenni, amit részletre adtak elő? (Hanyagul.) Küldje a 30.000 lejes bálót. Rögtön fizetem.

Dym.

— Frigyes főherceg aranylakodalmára. Magyaróváriól jelentik: Frigyes főherceg és Izabella főhercegnő hétfőn délelőtt tartották meg aranylakodalmukat.

— Három órai munka — naponként.

Ugyan is van. Még pedig a szorgalmas apában. Ott mondotta ki egy tesztet, hogy tagjainak naponként csak három órát szabad dolgozni. Ez a tesztet: — a koldusok szervezete. A koldusok hatalmas testülete ugyanis Japánban egész szabályszerűen megszervezett egyesület. Van elnöksége, titkársága, van klubhelyisége és mindent elkövet, hogy tagjainak anyagi és erkölcsi érdekeit megvédje. A három órai munkaidő a tagok anyagi érdekeit szolgálja. Ugyanis Tokióban nagyon elszaporodott a tiszteltreméltó testület tagjainak a száma és már egymás erkölcsi, de különösen anyagi helyzetét veszélyeztette. Erkölcseleg is sérült az, ha valaki szerényen bekopogtat az ajtón és ott azzal az ingerült felkiáltással fogadják: Ez ma már a harmadik! A kéregetőnek nemcsak szégyenkeznie kell távoznia, de időt fáradtságot pazarolt és hozzá még eredménytelenül is járt. Ha ez több helyen ismétlődött, veszélyeztetette az napi bevételét is. Ezen tehát segíteni kellett. Az érdekes testület tehát kimondotta, hogy ezentúl minden tag részére meghatározza a területet, amelyen járhat és hogy egyik tag le ne arasson mindent a másik elől. naponként csak három óra hosszat szabad: „dolgoznia”.

— gyónította egy pap prédikáció közben egyik hívet. Newyorkból jelentik: Most állott a bíróság előtt Francis Norris anglikánus lelkész, aki ez év januárjában a templomban istentisztelet alatt agyonlőtte Ripp nagykereskedőt. A bíróság felmentette Norrist a gyilkosság vádjáról, mert önvédelemből használta revolverét. Norris prédikációjában a telhetetlen gazdagokat ostorozta, akik keresztény emberhez nem méltó életet élnek és célzásokat tett a templomban jelenlevő Rippre, akiről azt mondotta, hogy jelenléte meggyalázza a templomot. Ebben a pillanatban felemelkedett helyéről a koprédikált Ripp és revolvert rántott elő. A pap azonban gyorsabb volt, nadrágjának hátulsó zsebéből villámgyorsasággal rántotta ki revolverét és mindjárt rástította Rippre, aki szíventalálva rogyott össze. Rippről mindenki tudta, hogy gyanús üzletekből gazdagodott meg és ha az éhségtől felfordul előtte valaki, akkor sem könyörül meg rajta egy fillérrel. Néhány nappal előbb verte össze egyik munkását egyetlenül és ezért bíróság előtt kellett volna jelennie. A felmentő ítélet egész Amerikában közmegegyezést keltett.

— Virslíkereskedők lakomája. Berlinből jelentik: A németországi Dürghheim városka arról nevezetes, hogy itt minden héten virslivásárt szoktak tartani a piacon. Az egyik virslinagykereskedő a legutóbbi vásár napján ünnepelte születésnapját és ezért az összes virslis- és kolbászkereskedők nagy bankettet rendeztek. A bankett céljaira levágtak kilenc ökröt, tizenöt borjút, 16 tehenet, 330 sertést. Elfogyott 80 ezer liter bor, 2500 üveg pezsgő és 30 ezer liter sör.

— Rendőrségi hírek. Borza Lajos együtt borozgatott Bonca Lászlóval, majd mikor leitta magát, belekötött ivópajtásába és egy vasbottal úgy fejbe vágta, hogy az menten elájult és elöntötte a vér. Borza Lajost előállították a rendőrségen, Boncát a mentők szállították kóponyarepedéssel a klinikára. — 725 Cluj jelzésű autóbusz, melyet Rotar János sofőr vezetett, tegnap beléfutott a Stefan cel Mare utcán a 685 jelzésű eluji luxusautóba, melynek volánjánál Zágoni Mihály ült. Emberben nem esett kár. Az autók megsérültek. A rendőrség megindította a vizsgálatot. — Ungurean János Clemenceau-uccán levő üzletébe a múlt éjszaka ismeretlen tettesek betörték. Az áru-raktárhoz nem nyultak, azonban egy közikasszát törtek fel és tízezer lej pénzt vettek ki belőle. A rendőrség bevezette a nyomozást.

— Horthy kormányzó üdvözlőtáviratot küldött Boris bolgár királynak trónralépése tízéves jubileumára. Budapestről jelentik: Boris bolgár király trónralépése tízéves fordulójának alkalmával Horthy Miklós kormányzó megleghangu üdvözlő-táviratot küldött a bolgár királynak. Az üdvözlést a bolgár király rendkívül megleghangu táviratban köszönte meg.

— A nagyváradi állomáson drágábbak az újságok. Az utazókörzség régi és jogos panasza hívjuk fel a „Fundatia Regele Mihai” nagyváradi fiókját, amely az állomási újságkioszk bérlete felett diszponál. Az állomási újságkioszk bérletjének van egy hibásarcu rikkancsa, aki a legarcátlanabb módon megdrágítja az újságokat és felárat követel. Ha valaki arra meri figyelmeztetni, hogy az újságok a vasuti állomáson sem drágábbak, szemtelen hangon válaszol és kikapja az utasok kezéből a megvásárolandó lapot. Ez a helyzet egy a lapokra, mint az újságbizományosra káros, nem is beszélve a közönségről, amely egy-két lejtel drágábban kell megfizesse az eredetileg 5 lejes napilapokat. Ha ez a rikkancs borralaló gyanánt kérné a felárat, érthető volna a dolog, ha nem is jogos. De erőszakkal elvenni a felárat az utazókörzségtől, ez már közügy, amelybe a lapoknak is bele kell szólniuk. A „Fundatia Regele Mihai” nagyváradi fiókjának sürgős vizsgálatot kell indítania ez ügyben és becsületre tanítania az állomás területén garázdálkodó rikkancsot.

— Új vallásos szektát fedeztek fel Lengyelországban. A lengyel határőrök Drodledovszkában Kamenjef lelkész lakásán egy új vallásos szektának jöttek nyomára. A szekta hívei főképp fiatal emberekből és fiatal lányokból rekrutálódnak. A hívek „vallásos szolgálata” az erdőben és a lelkész lakásán óriási orgiákban nyert kifejezést. A grancsárok az összes híveket letartóztatták.

• LAPUNK BUDAPESTEN állandóan olvasható a Park-szálloda kávéházában, VIII., Baross-tér 19.

— A halálraítelt joga. Franciaországban érdekes ötletet vetettek fel az orvosok. Illetékes helyen azt akarják kérni hogy a halálraíteltet tudományos kísérlet céljaira becsássák rendelkezésükre. Az ötletet több — tagahatatlantul — figyelemreméltó érvvel támogatják. Ugy vélik, hogy a halálraíteltet a társadalomra nézve már teljesen elvesztettnek tekintethetők, semmi hasznukat az emberiség nem látja, az élettel már leszámoltak, tehát nekik teljesen mindegy lehet, mi történik velük közeli haláluk előtt. Sőt talán szívesen is veszik, ha — kiengeszteléseképen — szolgálatot tehetnek a társadalomnak, az emberiségnek.

Az ifjú karmester

A Kolozsvári Román Operaház „Lakmé” előadását új karmester dirigálta. A karmester fiatal: mindössze 21 éves és már is felkerült arra a podiumra, amely a művészek világát jelent és sikerekkel teli pályát. Rónai Antal tegnapi debütálásán aratott. Szimpatikus, kellemes egyéniséget és intuitív művészetet beleplántálta az orkeszterbe, amelynek tagjai állva éljeneztek fiatal dirigensüket. Rónai Antalban összpontosul Romain Rolland „Jean Christophe” figurájának ideológiája. Az igaz művésznek mélyen szántó intellektusával, született és hosszas korrepetíciós munka után megérett arra, hogy az ország második operájának karmestere legyen. A zenekart erős kézzel vezette, mintha csak egész életében ezt tette volna és lelket öntött a zenei alkotásba, amelyet a gyerekeMBER karmester tiszteletére szufolt ház tapsolt végig. Rónai Antal a tegnapi nappal befutott.

— Földalatti uccakeresztezeseket építenek Párisban a közlekedés könnyebbé tételére. A párisi közúti közlekedés megkönnyítésére a város több pontján földalatti uccakeresztezeseket fognak építeni. Tervbe van véve, hogy a londoni jól bevált mintára földalatti autógázcsövek is építenek.

— Wilkins mint vőlegény indult a Déli Sark felé. Newyorkból jelentik: Sir George Hubert Wilkins a kiváló angol pilóta, elhagyta Newyorkot és elindult a Déli Sark felé. Elutazása előtt egy nappal eljegyezte Susanne Bennett fiatal ausztráliai táncosnőt. Az eljegyzés után a jegyesek hosszú időre búcsút mondtak egymásnak.

— Becsületrenddel gomblyukában koldul egy francia aggyastyán munkás. Sokat foglalkoztak a párisi lapok a becsületrendes koldus esetével. Ez az ember egy 85 éves asztalos. Nemrég ünnepelte munkásságának 70 éves jubileumát. Ebből az alkalommal az állam becsületrenddel tüntette ki, a gyára viszont — tekintettel arra, hogy már nagyon öreg — elbocsátotta állásából. Nyugdíjat elfelejtett adni a gyár az öreg munkásnak. Így most a 85 éves ember a becsületrenddel a gomblyukában sorra járja a párisi külvárosi házakat és az udvarokban verkliszóra énekel, reszketeg öreg hangjával régi szononokat. Senkitől sem kap támogatást, a becsületrend segélygyulete sem ad neki semmit, mert mikor a becsületrendet megkapta, nem tudta befizetni a segélygyulethez a kötelező 10 frankos tagdíjat. Ezt az összeget most egyelőre a Paris-Soir című lap előlegezte a becsületrendes koldus számára. A lap most nyilvános gyűjtést rendez a szerencsétlen ember javára.

PAPP & FELSZEGI

Kolozsvár
legegyszerűbb
uri divatárúházában megérkeztek
az olasz Borsaline, angol és francia kalap
különlegességek, ugyancsak a nyugati fővárosok legdivatuj-
donságai, női és férfi kiegészítő- és kiegészítő-
nagy választékban kaphatók

FŐTÉR 14. (ERICA-CIPŐÁRUHÁZ MELLETT)

Egymásnak ment a falu lakossága, mert nem tudtak megégyezni a politikában

(Orsova, október 9. A Mai Világ tud.) A pártok között folyó izgalmas politikai harcok hullámai néha olyan hatásokat váltanak ki a „vidéken”, amelyeknek sorsszerű következményei nem a legeredményesebbek.

Az állampolitika surlódó ellentétei domborodtak ki az Orsova mellett levő Brăesti községben. A falu lakosai között nem történt különösebb dolog, hanem mindössze csak annyi, hogy egy szép napon elkezdtek elméletekben gondolkodni.

Mezei munka közben arról vitakoztak, hogy a liberális vagy az élesen ellentétes álláspontot képviselő nemzetipárti korifeusnak van igaza. A baj különösen ott mutatkozott, hogy mindkét párt „kiküldöttje” az adók redukálását ígérte és azt, hogyha minden paraszt vele tart, édenkertet varázsolnak az országából. Idővel.

A későbbi „proces verbálók” igazolták, hogy ezek voltak az előzmények, amelyek eredményeként a kis bányási község egy szép napon két pártúra szakadt. Nem tudták az egyszerű emberek, hogy a jobb, vagy baloldalon állnak-e, de annyit határozottan éreztek, hogy nincsenek egy véleményen.

Vasárnap történt, hogy a kocsmák környékén megindult a vita a politikáról. A harciasabbak egyre erősebben követelték álláspontjuk honorálását. A diszkusszió váratlan fordulathoz érkezett, amennyiben a nők is kezdtek beleavatkozni a „sorsdöntő” vitába.

— Brătianu, Maniu... liberális... Averscu — röpködtek a levegőben a különböző megjegyzések. A hangulat egyre feszültebbé vált, aztán elkezdődött a vita méltó befejezése, ami előre látható volt.

Vasile lui Maximoiu ugyanis tendenciából kis csapatot toborzott magának — főleg kormánypártiakat. Ugyanezt csinálta Vasile Tatatala is, aki viszont az ellenzéki álláspont katonáit állította csatarendbe.

A politika bizarr lehetőségeitől felizgatott tömegek egymásnak mentek. Karókat ragadtak, előszedték a bicskákat — a sértő kifejezések csak úgy röpködtek a nyirkos téli levegőben — és a falu utcáján rövidesen formális harc fejlődött ki.

A véres politikai összeütközés kapcsán több mint hat ember és két aszszony megsebesült, úgy, hogy kettőt kórházba kellett ápolni.

A falusi politikát nem toleráló csendőrök nyilvánvalóan közbeléptek. Bölcs ember volt Pilátus, aki nem

és többeket letartóztattak, akikről ki derült, hogy halálos fanatikussai a többet ígérő politikai pártoknak.

Tegnap tárgyalta a törvényszék a másfél éves ügyet. A per vádlottai Vasile Tatatala, Gh. Dumitriu, Anica Tatatala és Maximoiu voltak, akik nem

A MAI VILÁG TÁRCÁJA

PILÁTUS

Írta: Ifj. Hegedüs Sándor

szerette az élet érdekességeit, csak az elsimuló nyugalmat. Elhúzódott minden elől, ami izgalmas volt, neki a béke kellett, a zavartalanság. Mikor nyugalomba vonult, Sziciliában édegett és hiába kérdezték, mi történt Jézussal ott Judeában, az ő idejében... — nem emlékezett semmire. Ő békét akart, nem akart emlékezni. Bölcs ember volt Pilátus és az ő alakja járt eszemben, mikor Svájcban, a meredek hegyoldalon a síkló vitt fel Pilátus híres hegyére.

Micsoda látvány. Magányos hegy-óriások örökhéptele csúcsai, sorakozó sorban vonulnak fe la láthatár szélén. Nemes verseny van közöttük, melyik emeli fel magasabbra a fejét a ritka levegőben, hogy égbenyúló erővel hirdesse a hegylánc kőakarátát. És közepén Pilátus, jó kétezer méter magasan, ő a különálló hegy, amelynek lábainál tükörsillogással simulnak a partok lakhoz a híres tavak: Svájce büszkeségei!

Mennyei kép, színes, erőteljes, határozott. Benne van Svájc kemény ereje, tiszta jelleme.

A korláthoz támaszkodva néztem le a messze völgybe, ott a nagy hotel mellett. A közelben padok voltak, fáradt turisták pihentek rajtuk. Az egyiken egy öreg ur ült és nézett a messzeségbe a Jungfrau, Mönch, az Éger felé; szeme a távlatot kereste, a közelség nem érdekelt. Kedves arcú öreg ur volt, nyugodt, megbékélt vonásu. Amint elnéztem, ismerősnek tet szett. Felé mentem, felismertem. Rozner volt, az öreg gyáros. Évek óta nem hallottam róla, pedig egy időben jól ismertem; aztán eltűnt szemem elől és most itt hirtelen fölbukkant. Odaléptem hozzá és üdvözöltem. Finoman fogadta köszönésemet és leülte magát mellé.

tagadták a verekedést, csak azt, hogy bűnösök volnának. A tárgyalás folyamán az egyik nyílteszű vádlott azt is kifogásolta, hogy az urakat miért nem büntetik meg, ha politizálnak?

Erre a kérdésre az ítélet adott választ, amelyben 3—3 havi elzárásra és 5—5 ezer lej pénzbüntetésre ítélte a törvényszék a belpolitika áldozatait. Az elítélt parasztok az ítélet ellen felbuzgóztak.

— Csodaszép látvány, — szóltam én.

— Megnyugtató, — felelte ő.

— Kár, hogy csak két óra van a vonat indulásáig! — Keseregtem.

— Nekem van elég időm! — válaszolta.

— Hogy-hogy? — tudakollam.

— Itt lakom! — felelte.

— Szép nyári tartózkodás! — fűtetem tovább a szót, de ő szükséztelenül válaszolt:

— Én mindig itt lakom!

Csodálkozva néztem rá:

— Télen is?

Fejével intett.

— Mindig!

— De hát hogyan lehet ez? — kérdeztem. — Egész évben itt fent lakik a zord magányban, mikor ott lent vannak az enyhe völgyek, kedves házaikkal, a melegség, az otthon kedves fészkei. Én ezt nem bírnám elviselni!

— Kedves öccsém, — szólt ő — én sem egyszerre jöttem ide. Ha egyszerre idejöttem volna, azt én se bírtam volna ki. Ahhoz sok idő kellett, hogy én ide érjek, sok idő — egy egész élet! — Kissé elhallgatott, én nem mertem szólni, itt fenn a hegytetőn, a magányos ember szava meghatott.

Némán ültünk egy darabig, míg végére én öntudatlanul szóltam:

— Mily szép a völgy... ott Sempach és a nyájas erdők!...

Erre válaszolt:

— A völgy!... Milyen messze van az már tőlem. A bájos kertek... és a pálmás ligetek!... Azelőtt, míg a feleségem velem volt, a Rivierára jártunk minden évben. Ugy szerettem ott lenni a pálmák, a virágok között... azt hittem, mind nekem nyílnak! De nem így volt megírva a sors könyvébe, hogy boldog legyek! Valami angol ur ismerkedett meg velünk, aki autójával járta a tenger vidékét, az feleségemnek udvarolni kezdett, mire észrevettem a dolgot, már késő volt. Szemrehányást tettem az asszonynak; amire az volt a válasz, hogy elhagyott és megszökött az angollal. Én pedig magamra maradtam két gyermekemmel.

Többet nem mentem a Rivierára! Míg a gyermekeim velem voltak, a Lago Maggiore partjain üdültünk. Ott is szép volt. Volt gyümölcs és napfény bőven. Lehetett fürödni a tóban, enyhe nyár volt még októberben is. Már azt hittem, hogy megbékülök a világgal... béke lesz részem. Ekkor jött közbe a háború. Mikor kitört, a fiam még csak tízenhétéves volt. De aztán bekerült a háborúba — és elesett! Az olasz tavakhoz se mentem többet.

Akkor még velem volt a lányom. Azzal idejöttem a Vierwaldstätter tóhoz, ide a hegy oldalába, Fühlingenbe. Kedves hely. A hegy fényével van borítva, üde levegője van és a tó csendes vize a békét hirdeti! Itt voltam több

éven át az én kedves leányommal. De a végzet sarkamra szegődött! Leányom a turistaságra adta magát és egyik kirándulás után a másikra ment. Nem szerettem ezt a szenvedélyt, többször szóltam is neki, de mindig azzal érvelt, hogy egyetlen öröme. Így történt aztán, hogy mikor hetedmagával a Jungfrau-ra mentek, nem tértek többé vissza. Bezuhantak valamely szakadékból, vezetőitől együtt és mind odavesztett! Megtalálni megtaáltuk őket, de felhozni a szakadékból nem tudtuk és az örök hóban van a sirja és a szemfedője is a hólepel, mely soha el nem tűnik róla, hanem évről-évre jobban befödül. Ez volt lányom életének vége és ezzel az én életemnek is vége. Jött a volt az utolsó szál, mely az élethez kötött és mikor ez elszakadt, mikor az ő életfonalát elvágta a Párkák, akkor befejeződött az enyém is, mert a világtól többé engem ezek után nem érdekelt. Nincs senkim, akiért érdemes volna élnem, csak reneteg fájdalom, amelyet el kell zsendítenem. Így kerültem ide. A sors kitépett mindenkit mellőlem, akit szerettem és én kitéptem magam az életből! Ez a magányos, elszigetelt hely, ez illik hozzám és nem az élet től duzzadó város! Itt vagyok én jó helyen és ha az élet elhagyni készült, ez minden feltűnés nélkül történhet meg! Mert ha lehunyom a szemem, itt nem látok szerető tekintetet, mellyel rám mered, sem én nem nézek megint szemmel fájdalmas szemekbe. Ez a hely az, mely hivatva van arra, hogy az én életem hullámjait végérvényesen kisimítsa. Elsimítsa — a semmibe! Aztán jöjjön a néma csend! Itt elhallgatott. Megilletődve néztem rá, de szólni nem tudtam.

A Pilátus-vasút harangja csendült meg, az utasoknak fel kellett szállni. Felálltam, ő is velem jött. Mikor az állomás felé lépegettünk, akkor megtem csak félve szólni:

— És sohasem jön le többé a városba, az emberek közé?

— Soha! — mondta határozottan.

— Hát nincs valami ismerőse vagy rokona, akinek valami levelet vagy üzenetet akarna esetleg küldeni?

Nem felelt. A hegypályához értünk. Nekem be kellett szállanom. A kezemet megszorította erőteljesen. Ekkor utam kérdeztem:

— Nos, mit üzen ismerőseinek?

A vonat lassan megindult. Eleresztettem kezemet és utánam kiáltottam:

— Pax vobiscum!

VIATA

CLUJ
STR. REG. MARIA
36

Telefon 194

ÖNIG & LEDERER

Elvállal minden könyvnyomdai és könyvkötészeti munkát elsőrangú kivitelben és a legjutányosabb árak mellett.
KÉRJEN MÉG MA AJÁNLATOT!

NYOMDAI
MŰINTÉZET

Szülők leányaik és fiaik részére

Iskolai harisnyát
Iskolás szvetereteket
Iskolás egyenruhát
Iskolás egyensapkát
Iskolás egyenkötényt
valamint
Iskolai intézetekben előírtasos
ágyneműt és fehérneműt
leány vagy fiuk részére szolid árakon és tartós kivitelben csak a

Hercules Áruház

ban Cluj,
Calea Regele Ferd. 12.
vásárolhat.

Halgassa meg a COLUMBIANAI
(Cluj, Piața Unirii 28. szám)
a következő sláger lemezeket:

Milyen szép...
Ringató kék Balaton
Maga csunya...
Gyöngyvirág...

A Reginyar
operetéből:

Legyen a Horváth-kertben Budán és a többi
Ne félj a csóktól babám
Hol van az a régi nyár
Mi lehet az oka ennek

**beérkezett
ujdonságokat**

SPORTVILÁG

A Ferencvárosi verő Hungária új hátvédet fedezett fel. Budapestről jelentik: A Hungária ügylészik nagy tartalékgárdát akar szervezni s ezért Urbanesik, Nagy, Barát, Singer után most még egy új játékos szerződöttet Vogel László, a KISOK volt válogatott játékos személyében. A fiatal játékos — akárcsak híres névrokói — a hátvédposztján játszik és sportkörökben igen nagy tehetségnek tartják. Benne lájlik a Hungária jövő nagy hátvédjét.

Hetvenkilenc csapat vett részt a magyar kegyeleti stafétán. A hagyományos kegyeleti staféta verseny az idén szokatlanul hatalmas mezőny részvételével futott le. A versenyt a MAC nyerte az MTK és BBTE előtt, a névben hős sírját a MAC súlydobója, Darányi Koszoruzta meg.

Aki a föld körül akar futni. Berlinből jelentik: A badenburgeri kaputól ma délelőtt fél 11 órakor startolt egy Dziadek nevű futó, aki a fejébe vette, hogy körülfutja a világot és ezt Hindenburg-futásnak fogja nevezni... Valahol csak megállítják...

Kehrling ismét kikapott Morpurgótól. Meranból jelentik: A nemzetközi tenniszverseny folyamán az olasz Morpurgo 6:4, 6:3, 8:10 és 6:3 arányban megverte Kehrling magyar bajnokot.

Hatalmas nemzetközi mezőny találkzik a kassai marathoni versenyen. Kassáról jelentik: A kassai atlétikai kerület e hó 21-én rendez meg a szokásos marathoni versenyét. A versenyen szenzációs mezőny fog indulni. Az amszterdami olimpiász harmadik helyezettjén, Mattilainer kívül a német Henpel és Gerrard az olasz Rorini, a magyar Galambos és Király és a legjobb csehszlovák gárda is indul.

MEGHÍVÓ

Magán, vagy üzleti ügyekben utazások alkalmával

Budapesten

a legkellősebb otthont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben levő

Grand Hotel

PARK-NAGYSZÁLLODA

Budapest, Baross tér 10 szám. mert 20 százalékos engedményt kap, mint ezen lap előfizetője olcsó szobárainkból, 10 százalékos engedményt kap olcsó éttermi árainkból (kifutó ház konyha).

Öt pengőt megtakarít autótaxi költséget, mert gyalog járhat egy perc alatt a pályaudvarról nálunk otthon éri magát.

Első osztályú kiszolgálás, szigorúan családi jelleg. Saját érdeke ezen előnyök folytán, hogy okvetlenül nálunk szálljon meg.

Előzetes szobamegrendelés ajánlatos.

KÖZGAZDASÁG

Megérkezett a miniszter utasítása a külföldi munkások ellenőrzésére

Az ellenőrzés e hó 12-én kezdődik — A nem speciális munkásoknak három hónap után el kell hagyniuk az ország területét

(Cluj-Kolozsvár, október 9. Saját tud.) A kolozsvári munkaügyi inspektorátus október 12-én kezdi meg az idegen állampolgárok ellenőrzését, illetőleg a tartózkodási engedélyek revízióját. Az ellenőrzés megejtésére vonatkozó miniszteri rendelet már megérkezett. A miniszter utasítása két szempont figyelembevételére hívja fel az ellenőrző bizottságokat. Elsősorban jönnek azok, az idegen állampolgárok, akik 1921 előtt óta tartózkodnak Románia területén, ezek, amennyiben szakmunkát végeznek és továbbra is az ország területén akarnak maradni, minden különösebb indoklás nélkül megkapják tartózkodási engedélyük meghosszabbítását.

Ellenben azok, akik 1921 után jöttek Romániába, csak a legszükségesebb esetben nyerhetnek további tartózkodási engedélyt. Azok a külföldi állampolgárok,

akik igazgatón, könyvelő vagy más nem egészen speciális szolgálatot töltenek be, három hónapi haladékot kapnak, mely idő elteltével el kell hagyniuk az ország területét.

A külföldi munkások lehetőség szerint szintén román állampolgárokkal cserélendők fel.

A miniszter utasítása a munkanélküliség lecsökkentésére irányul és mindazon vállalatoknál, ahol még külföldi erőket alkalmaznak, román állampolgárokkal akarja ezeket helyettesíteni.

A kolozsvári munkaügyi inspektorátus mellett működő ellenőrző bizottság tagjai: Chirila inspektor, dr. Bianu Jenő sziguranca vezérfelügyelő, Popoviciu és Peptea lettek. A bizottság határozatai ellen felebezéssel lehet élni a miniszterhez.

Románia új kereskedelmi egyezményt köt Csehszlovákiával, mert a régi már elavult

A prágai nemzetközi mintavásáron tárgyalások indultak a romániai gyümölcs-export és a borkivitel intenzívebbé tételére

(Cluj-Kolozsvár, október 9. A Mai Világ tud.) A kölcsöntárgyalások folyamán károsan éreztette hatását az, hogy Románia gazdasági kapcsolatai nem elég szorosak a külföldi államokkal. Ez a körülmény indította az ország gazdasági vezetőt, hogy úgy ipari, mint kereskedelmi téren kimélyítsék a nemzetközi gazdasági kapcsolatokat.

A milánói, szaloniki, bécsi és a napokban megtartott prágai nemzetközi mintavásár kitűnő alkalmat szolgáltatott Romániának arra, hogy gazdasági értékeinek bemutatásával magára vonja az érdekeltek figyelmét, egyben pedig dokumentálja kereskedelmi politikáját, amelynek kiindulási pontja a nemzeti ipar védelmének princípiumain alapszik.

A prágai mintavásár alkalmával ezek a lényeges gazdasági kérdések szönyegre kerültek és a megindított tárgyalások a legnagyobb sikerrel kecsegtetnek.

Romániának a prágai mintavásáron való részvételét az ország két legnagyobb kereskedelmi szervezete, a Mezőgazdasági Kamarák Szövetsége és a Kereskedelmi és Iparkamarák Központi Szövetsége készítette elő. A kiállításon a kereskedelmi kamarák képviselőiben résztvevő többek között Cristodorescu vezérigazgató, aki prágai tapasztalatairól szóló beszámolójában megemlíti, hogy Csehszlovákiával a gyümölcs-export lehetőségeit kell elsősorban megszervezni. E célból bizonyos szervezeteket fognak felállítani Prágában, amelyek hivatva volnának az exportot lebonyolítani. Csehszlovákia a legjobb piac a gyümölcs és bor kivitelre.

Bebizonyosodott az, hogy a romániai bor mindazokkal az előfeltételekkel rendelkezik, melyek a csehországi exporthoz szükségesek. Tárgyalások is folytak ezirányban illetékes cseh tényezőkkel, akik

hajlandóságát mutatnak arra, hogy Csehszlovákia gyümölcs- és borszárműveinek egy jelentékeny részét Romániából szerezzék be.

A messzebb eső piacok, mint Svédország és Németország nem annyira megfelelő terület a román gyümölcs és bor értékesítésére, mint a legközelebb fekvő és direkt vasúti összeköttetéssel rendelkező Csehszlovákia.

A román-csehszlovák gazdasági kapcsolatok kimélyítésére és intenzívebbé tételére

elengedhetetlenül szükséges egy új gazdasági szerződés létrehozása.

Az 1921-ben megkötött gazdasági szerződés már rég idejét múlt: és nem képes a két ország gazdasági relációját biztosítani. Románia különben is jelenleg abban a helyzetben van, hogy külföldi gazdasági összeköttetéseit sürgősen rendeznie kell.

A vámtilalom és a vámvédelem kérdése

A kereskedelmi és iparkamarák képviselőiben jelenlevő prágai kiküldöttek, illetékes cseh tényezőknek figyelmét felhívták arra, hogy

a vámtilalom és az eddigi fokozott vámvédelem elvé nagy módosításokon megy keresztül Romániában.

Az új behozatali vámtarifa lényeges redukciónkat tartalmaz és összeállítás-

suknál Romániát éppen az az elv vezérelte, hogy gazdasági kapcsolatait a külfölddel szemben kimélyíthesse.

Ezek a felvilágosítások és magyarázatok meggyőzték a prágai tényezőket és ma már hajlandóságot mutatnak gazdasági kapcsolatainak intenzívebbé tételére.

Most már minden csak attól függ, hogy mikor kerül sor az új vámtarifa életbeléptetésére.

Amennyiben az valóban megfelel az ország gazdasági érdekeinek, ugyanakkor pedig fedi a külföld által támasztott igényeket, úgy a prágai tárgyalások eredményre fognak vezetni és a szomszédos állam támogatása óriási nyereséget fog jelenteni Románia ipari és kereskedelmi helyzetére nézve.

Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság

Hirdetmény

A Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. igazgatósága ezúton értesíti a részvényeseit, hogy a 9156—1928. számú miniszteri engedély alapján 50.000 drb. a 250 tás által, alaptőkéjét 50 millió lej-ről 62 és fél millió lejre emeli fel.

Az új kibocsátású részvényeket, amelyek az 1929 üzletév eredményében részesednek teljes egészében egy tőkecsoport veszi át, részvényenként 800 lejes árfolyamon, mely egyszerre 1928 október 1-étől október 10-éig bezárólag kerül befizetésre és ennek folytán a befizetés napjától 1928 december 31-ig terjedő időtartamra évi 10% kamatvisszatérítés eszközöltek.

A csoport egyidejűleg kötelezettséget vállal arra nézve, hogy mindazon régi részvényesek, akik erre vonatkozó igényeiket legkésőbb f. évi október 10-éig bejelentik, a régi részvényeknek lebélyegzés céljából való egyidejű bemutatása mellett, jogait érvényesíthetik, melyszerint minden 4 régi részvény alapján 1 új részvényt vehetnek át ugyanazok 800 lejes árfolyamon és fent megállapított feltételek mellett, aminek ellenében az új kibocsátású, 1929 üzletévi szelvényvel ellátott végleges címletek kiadatnak.

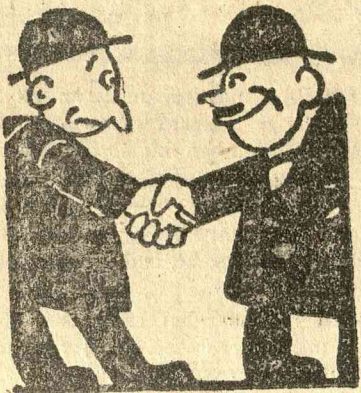
Az erre vonatkozó igények bejelentése a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. főpénztáránál és annak fiókjainál: Timisoara-Belváros, Timisoara-Gyárváros, Timisoara-Józsefváros, Orsova, Resita, Oravita, Jimbolia, Sannicolaumare, Lugoj, Periam, Comlosul-Mare, továbbá Karánsebesen: az Első Karánsebesi Takarékpénztárnál. Detán: a Dettai Takarékpénztárnál, Gataian: a Gatajai Takarékpénztárnál, Bukarestben: a Banca Marmorosch Blank & Co. S. A.-nál és Newyorkban: a Banque Belge pour l'Etranger fiókjánál eszközölhető.

A kibocsátási árfolyamból a részvények névértékét meghaladó összeg, a kibocsátási költségek levonása után, a nyilvános tartalék emelésére használtatik fel.

Timisoara, 1928. évi szeptember hó 27-én.

AZ IGAZGATÓSÁG

Fogadjunk...

— Fogadjunk Pancser, el sem hiszi, ha mondom, nagyon érdekes ez a Vajda—Averescu háborúság.

— Érdekes?

— Na hallja! Vajda felajánlotta Averescunak, hogy saját híveiből alakítson becsületbírságot, ő hajlandó magát áldozni az ügynek.

De Vajda ravasz ember, mert egyben Averescu tábornok személyére nézve is kérdéseket óhajtott tenni a becsületbírság előtt.

— Brünbe akarja őt csábítani?

— Miért?

— Egy kedves vidéki plébános egy színes társaságba kerül. A künn operett-primadonna mellé ültették és a tiszteendő a maga módja szerint kezdett társalogni a sztárral. Megkérdezte, hogyan aratta első sikereit, majd a legnagvább arccal a következő kérdést intézte önmagához:

„Mondja, kedves művésznő, hány éves ön?”

A primadonna először ijedten nézett a kérdezőre, majd legkedvesebb mosolyával így szólt:

„Tiszteendő ur, ön jól tudja, hogy a házasság bűn. Igazán nem szép magától, hogy ezzel a kérdésével most a bűn útjára akar engem csábítani.”

— Nem rossz, Pancser ur. De mi igaz abból a híresztelésből, hogy a kormány abbahagyja a kormányzást?

— Mely okból tenné?

— A rossz gazdasági helyzet miatt.

— Figyeljen ide. Két uriember találkozik az ősi forrásnál.

„Szervusz! Remekül nézel ki!” — mondja az egyik.

„Igen... megjárja...”

„Hallom beteg voltál. Most már teljesen jobban vagy?”

„Hogyne. Nikotinmérgező volt. Az orvos aztán kategórikusan megparancsolta, hogy nappal a munkaközben egyáltalán ne gyujtsak rá...”

„No és leszoktál a dohányzástól?”

A volt beteg rezignáltan sóhajtott: „Nem kérlek, a munkát hagytam abba...”

— Hát így vagyunk a kormányzás abbahagyásával is és ebben maradunk.

De mihez ragaszkodunk, Pancser ur?

— Az élethez és a Gladys-cipőkrémhez, hogy legalább a cipőnk ragyogjon.

Sportember Ön?

Akkor bizonyára legjobb klubtársa a budapesti

NEMZETI SPORT

Hétköznap 6 lej, hétfőn 15 lej

MOZIVILÁG

Kolozsvár moziéletének változatos eseményei

Az idei filmszezon szerencsésen indult. A Select és Uránia-mozgósínházaknak sikerült az elmúlt évi filmtermés legjavát lekölteni és ez változatossá és értékesé teszi Kolozsvár filméletét.

„Szép Heléna magánélete” szenzációs sikere után a repertoár nagy filmeket jelez. Elsősorban bemutatásra kerül Maurice Dekobra regénye nyomán készült film, a „Hálókocsi angyala”, amelynek főszerepét Claude France játssza.

Külön érdekessége lesz a közeli napok filmeseményeinek, „Annie Laurie”, amelynek fahrengető sikeréről oly sokat írt a külföldi sajtó. Az Annie Laurieban Lillian Gish alakította rendkívül. Érdekes, hogy amióta Newyorkban „Annie Laurie”-t bemutatták, azóta a legtöbb nő Lillian Gish kreációit utánozza. A bájos filmsztár ugyanis egy skót nő szerepét játssza meg a skót

népviselő legmodernebb stílusát követve. Nyilvánvaló, hogy ez izgalomba hozta a divathobortra hajlamos népet, akik siettek leutazni Lillian Gish szenzációs ötleteit.

Az „Annie Laurie” valósággal forradalmi hatással volt az amerikai divatra.

Ezeket az új kreációkat egyszerűen csak „Lillian Gish”-modelnek nevezik. A filmnek óriási előnye, cselekménye érdekes, izgalmas és frappáns. Az új divatot ma már a Fifth Avenue épüget viselik, akárcsak a Rue de la Paixen, vagy a Champs Élysées fényes lakóházaiban.

Ugyancsak most készül az Uránia mozgó a „Rejtelmek háza” repribemutatójára, amelynek főszerepét Ivan Mosjoukine játssza és amit érdeklődéssel várnak, azok, akik még nem látták a darabot.

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej. Vastagabb betűvel szedve 4 lej. A legkisebb apróhirdetés 25 lej. Álláskeresők részére egyszerű hirdetés 20 lej. — Az apróhirdetések díja előre fizetendő

„M.”-től: Csütörtökön délután 4 órakor várom azon épületek mögött, ahol utóbb estétünk, amíg az eső meg nem eredt. Sok az udonság! Feltétlenül várom, ha később is jönök. Kézcsók!

Keresem intelligens, zeneértő úrember barátságát. Leveleket „Canto” jellegre a kiadóban.

Ella adjon életjelt magáról, nagyon nagyon szeretném látni. Ma elutaztam, visszatérek pénteken este. Kérem szombaton telefonon. Nem bírom így. Pista.

Felveszek egy tanulóleányt. Fekete női szabó. Kintsi-ut. 2.

Egy rövid női fekete bunda olcsón eladó. Cim Str. Málom-ut. 4. (Kőmálom-ut.).

Kifutó fű felvétetik. Cim: Hygea, Str. Chinezul 2. (Kintsi-ut.).

Eladó danyha és párna. Főter 6. sz. 4.

2-3 leány, vagy fű, lakást és teljes ellátást kaphat a Klinikán közelében, kertes házban. Str. Babeş 19. (v. Trefort-ut.).

Biztos megélhetést! Piaci sátor, áruval együtt, kedvező feltételek mellett eladó. Cim a kiadóban.

Elcsereílném Főterem levő 2 szoba konyhás lakószobát, belvárosban, földszintes lakással, egyik szobája különbejárattal. Cim a kiadóban.

Jó kézírású fiatal nő, keres bármilyen alkalmazást. „Szerény igény” jellegre a kiadóhivatalban.

Keresek november 1-re 1 szoba, konyha spájz, és előszobás lakást, a belváros közelében. Címet kérem a kiadóba leadni.

Kiadó azonnal, nagy szoba, konyha, előszoba. Donath-ut 110 alatt.

Asszonyok kincse! Az általános közkeveltségnek örvendő Dr. Szempétery Lajosné-féle „Szakácskönyv” harmadik, bővített kiadása, új átdolgozásban, sok kipróbált recepttel és igen sok illusztrációval most jelent meg. E „Szakácskönyv” minden háztartásban nélkülözhetetlen. — Fiatal háziasszonyok, gazdaszonyok és szakácsnők helyes útmutatója ez a könyv a konyhaművészet minden ágában. Tartalmazza a levesek, sülték, főzelékek, tészták, krémek, fagyaltok és minden ételkészítési módját, kiegészítve a könnyű elkészítési módját. Zöldeségtől, befőttek eltarthatósági és befőzési módját is. Kapható minden könyvkereskedésben és Iordán a kiadónál: Püski József könyvkereskedésben.

Jó házikoszt csakis a Léb-udvarban ehetik, hol kifordásra is kapható havi abona 1200 lej, abonások felvételnek Malom-utca 14 szám.

Különbejárattal kapualatti szép butorozott szobát keresek. Cim a kiadóban.

Különbejárattal butorozott szoba kiadó Zsák-utca 22. Dávid Ábrahám.

A Kövespad elején egy nagy parcella egy szobával eladó 70.000 lejért. Cim Veréb-ut. 9.

Komoly leány elismertetőnek, vagy pénztárnoknőnek ajánlkozik. Német nyelvet írásban is bírja, románul is tud. Vidékre is elmegy. Cim a kiadóban.

Kiadó két szoba, konyha, kamra. Str. Gelu 22. Sándor László ut folytatása.

Biztos megélhetést! Piaci sátor áruval együtt kedvező feltételek mellett eladó Cim a kiadóban.

Hirdessen a Mai Világ-ban

Nyugdíjas tisztviselőket

akvizíciós munkára

tix fizetéssel és magas jutalékkal

állandó munkára

keresünk

(Cim a kiadóban)

SZINHÁZ

SZINHÁZI IRODA HIREI

Kedd. Fél 4-kor és fél 6-kor: Aranyfarsang (Polly kisasszony öröksége. Helyvonásos filmjáték. Helyárak: 20 és 10 lej.)

Kedd. Fél 9-kor: Marinka a táncosnő (Operettrepiz Kondor Ibolya főlépésével. Nagyön ölési mozihelyárakkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lej.)

Szerda. Fél 4-kor és fél 6-kor: Aranyfarsang (Mozielőadás. Helyárak: 20 és 10 lej.)

Szerda. Fél 9-kor: Gyurkovics-filmek (Operettrepiz először! Herceg Ferenc és a lányok szövegét és zenéjét írta Farkas Imre, a Nótás kapitány szerzője. Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Solyom György, Tompa Béla, Ihász Aladár főlépésével. Premier-bérlés 7 sz.)

Csütörtök. Fél 4-kor és fél 6-kor: Fekete rózsa (Hatalmas filmremek 10 felvonásban. Helyárak: 20 és 10 lej.)

Csütörtök. Fél 9-kor: Gyurkovics-filmek (Másodszor. Napibérlés 7 sz. B.)

A jövő hét nagy szenzációja Gyurkovics filmek. Szerdán este lesz a leghíresebb operett-újdoncsin, a Budapesti óriási sikerrel aratott Gyurkovics filmek a premierje. Herceg Ferenc népszerű regényéből írta a szöveget és szerezte a zenét Farkas Imre, a Nótás kapitány szerzője. Főszereplők: Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Miklóssy Margit, Kőszegi Margit, Solyom György, Tompa Béla, Ihász Aladár. A Gyurkovics filmek színrekerül: Szerdán csütörtökön, szombaton és vasárnap.

A valódi kubáni kozákkórus Magyar Színházban. Ritka és nagy szabású művelésben lesz része a jövő héten a közönségnek. A kubáni kozákkórus érkezik néhány este Kolozsvárra. Ezek a kozákok nemcsak karéneket adnak elő, hanem egész jeleneteket játszanak le, énekkel táncol. Világrosti relációban is csodálatos és költözetes ezeknek az oroszoknak a produkciója. A helyárakat nem emelik fel. Rendes helyárak érvenyesek Főlépnek: Pénteken, szombaton délután és este, vasárnap délután és este és hétfőn este. Bővebbet a heti műsorban.

Marinka, a táncosnő, Kondor Ibolyával, mozihelyárakkal. Keddén este a legbájosabb, leghatásosabb operettnek, a Marinka a táncosnőnek lesz a raprise Kondor Ibolyával a címszerepben s nagyön ölési mozihelyárakkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lej egy-egy jegynek ára.

Borka asszony és György deák. Az idei évad egyik legérdekesebb, leggazdagabb estéje pénteken lesz. Először fogunk színészeink bemutatni egy XVIII. századbéli vígjátékot, amelynek címe: Janovics Jenő dr. szcenizált színpad számára s amelyen halálra fogja nevetni magát a közönség. Címe: Borka asszony és György deák. Előtte rövid ismertetést fog mondani Janovics Jenő dr. Ugyanazon az estén előadják az Omnia vincit, amor című vígjátékot, amely a kubáni kozákkórus első fellépése lesz. Ezek a kozákok jeleneteket mutatnak be az orosz népeletről, egy igazi Kozák lakodalmat, továbbá egy Tutan-Khamen halálát. Énekelnek, táncolnak, úgy, hogy a közönség elragadtatással tapsol nekik. Ezt a nagyon érdekes és rendes helyárakkal s premier helyében tartják meg.

Felelős szerkesztő: SERESS JÓZSEF